MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN VASTINE VALIOKUNNALLE ANNETUISTA ASIANTUNTIJALAUSUNNOISTA ASIASSA: HE 21/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle metsästyslain 41 §:n muuttamisesta

Yleistä

Useiden asiantuntijalausuntojen mukaan hallituksen esitys on lähtökohtaisesti oikeansuuntainen, mutta monilta osin riittämätön. Asiantuntijalausunnoissa esitetään hallituksen esitykseen ja muuhun lainsäädäntöön runsaasti kehitysehdotuksia, joiden asiayhteys varsinaisen ongelman eli kannanhoidollisen metsästyksen estymisen kannalta jää vähäiseksi. Ministeriö ei ota vastineessa kantaa tällaisiin ehdotuksiin. Maa- ja metsätalousministeriö korostaa, että hallituksen esityksen valmistelu perustuu oikeudellisen asiantuntijatyöryhmän arvioon kannanhoidollisen metsästyksen estymisen syistä ja sen pohjalta tehtyihin ehdotuksiin.

Jäljempänä maa- ja metsätalousministeriön kommentteja valiokunnalle annettuihin asiantuntijalausuntoihin.

Metsästäjäliitto (nostoja KHO:n lausunnosta)

Hyväksyttävä päämäärä

- *”Ongelmaa yritetään nyt ratkaista säätämällä asetuksella yleisellä tasolla päämäärästä, jonka perustetta saattaa olla hankala todentaa jokaisessa yksittäisessä konkreettisessa poikkeusluvassa.”*

- HE:ssä on selvennetty, että päämäärä asetetaan jokaiselle lajille ja kannanhoitoalueelle erikseen. Tulevan sääntelyn toimivuuden arvioimista vaikeuttaa se, että asetusluonnosta ei ole. Päämäärien tarkkoja muotoiluja ei siis tiedetä.

> **MMM:** Karhun osalta asetusluonnos on valmistelussa.

Periaatteellinen lähtökohta

- *”Korkein hallinto-oikeus ei pidä perusteltuna eikä hyvän kansallisen lainvalmistelutavan mukaisena luontodirektiivin 2 artiklan 3 kohdassa mainittujen seikkojen lisäämistä metsästyslain 41 §:n 1 momenttiin.”*

- Myös järjestöjen mielestä periaatteellinen lähtökohta on ehdotettu sijoitettavaksi väärän paikkaan. Asiasta tulee tehdä erillinen pykälä.

> **MMM:** Maa- ja metsätalousministeriön näkemyksen mukaan KHO:n 11.3.2025 lausunnossa esitetty kritiikki kohdistuu ensisijaisesti ehdotetun momentin sisältöön. KHO:n lausunnossa todetaan, että ”*Direktiivin 2 artiklan yleisiä tavoitteita – ja tässä tapauksessa vain osaa niistä – ei ole perusteita sisällyttää poikkeamista koskevaa harkintaa ohjaavaan säännökseen”. O*ikeuskansleri kiinnitti valtioneuvoston istuntoa edeltäneessä listatarkastuksessa huomiota samaan asiaan. Tästä syystä hallituksen esityksessä viitataan direktiivin 2 artiklaan kokonaisuudessaan eikä vain 2 artiklan 3 kohdassa mainittuihin seikkoihin.

Kannanhoitosuunnitelma

- *”Nykyiseen metsästyslakiin ei sisälly määritelmää tai mainintoja hoitosuunnitelmista ja niiden tarkoituksesta. Epäselväksi jää, mitä huomioon ottamisella oikeastaan tässä yhteydessä tarkoitetaan, kun suunnitelmille annettaisiin oikeudellinen status lupaharkinnassa. On selvää, että hoitosuunnitelmilla on merkitystä tosiasiaselvityksenä poikkeuslupapäätöksiä tehtäessä.”*

- Järjestöt ovat ehdottaneet tarkennusta kannanhoitosuunnitelmien rooliin (tuottavat perusteluja) ja lisäksi jatkotyönä kannanhoitosuunnitelmia koskevan sääntelyn uudistamista.

> **MMM:** Hallituksen esityksen perusteluja on täydennetty KHO:n lausunnon perusteella. Kannanhoidollinen metsästys on estynyt, koska KHO on katsonut asiaa koskevissa ennakkopäätöksissään, ettei Suomen riistakeskuksen myöntämissä suurpetojen kannanhoidollisissa poikkeusluvissa ole esitetty sellaista hyväksyttävää päämäärää, mikä täyttäisi luontodirektiivin vaatimukset. Kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistamisen kannalta olennaista on, että jatkossa kannanhoidollisen metsästyksen hyväksyttävästä päämäärästä säädettäisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa. Tästä syystä maa- ja metsätalousministeriö ei näe tarvetta kannanhoitosuunnitelmia koskevan sääntelyn uudistamiselle. Kannanhoitosuunnitelmien juridisen merkityksen vahvistaminen kasvattaisi hallinnollista taakkaa (esimerkiksi mahdollinen SOVA-arviointi ja/tai valitukset kannanhoitosuunnitelmista), mutta hoitosuunnitelmilla voi olla vain rajallista merkitystä kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistamisen kannalta, sillä poikkeuslupia koskeva harkintavalta on pitkälti sidottua luontodirektiivin ja sitä koskevan EU:n tuomioistuimen oikeuskäytännön osalta.

Suotuisan suojelutason vähimmäismäärä / viitearvo

- *”Hallituksen esityksen perusteluista ei myöskään käy selkeästi ilmi, mihin pyritään sillä, että suotuisan suojelutason eläinmäärälle säädetään vähimmäismäärä.”*

- Viitearvoasia on ratkaisevan tärkeä, joten siitä tulee tehdä erillinen pykälä. Asialla on kytkentä suotuisaan suojelutasoon liittyvään poikkeuslupaedellytykseen. Viitearvolla on olennainen merkitys silloinkin, jos susi siirtyy luontodirektiivin liitteestä IV liitteeseen V. HE:n perusteluissa viitearvoasiaa on käsitelty puutteellisesti.

- Määritelmällisesti edellytyksenä on, että suotuisan suojelutason viitearvo on oltava korkeampi kuin pienin elinvoimainen kanta. Kuinka paljon suurempi sen täytyy olla, on päätettävissä poliittisesti. Suden osalta tarkoituksenmukainen suden viitearvo Suomessa saataisiin määrittelyllä 25 lisääntyvää paria eli 50 sutta ja kertomalla määrä kolmella (150 sutta) sekä lisäämällä lukuun 10% varmuusmarginaali.

> **MMM:** Suotuisan suojelutason viitearvolla ei ole nykytilanteessa merkitystä karhun tai ilveksen kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistamisen kannalta.
>
> **MMM:** Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että Komission 17 artiklan tulkintaohjeen mukaan lajien suotuisan suojelutason viitearvo voidaan määrittää kahdella eri tavalla, jotka eivät ole toisiaan poissulkevia. Nämä tavat ovat 1) vertailuperusteinen lähestymistapa ja 2) malliperusteinen lähestymistapa. SML:n esitys ei perustu kumpaankaan vaihtoehtoon.
>
> Vertailuperusteisen lähestymistavassa tulee tulkintaohjeen mukaan vertailla nykyistä kannan kokoa ja levinneisyysaluetta johonkin aiempaan suotuisaan ajanjaksoon sekä direktiivin voimaantulopäivään nähden ja tämän pohjalta määrittää viitearvo tai arvioida esimerkiksi prosentuaalisesti miten kaukana nykyinen arvo on suotuisasta tilanteesta.
>
> Malliperusteisessa lähestymistavassa tulkintaohje suosittaa populaation elivoimaisuusanalyysin avulla pienimmän elinvoimaisen kannan tunnistamista ja näiden pohjalta viitearvon määrittämistä. Kyse on nimenomaisesti tiettyä populaatiota koskevasta analyysista, jossa voidaan hyödyntää esimerkiksi SML:n lausunnossa esitettyä teoreettista viitekehystä efektiivisestä populaatiokoosta (50:500). Tieteellisesti määritetty pienin elinvoimainen populaatio (MVP) on siis merkittävässä

roolissa suotuisan suojelutason viitearvon määrittelyssä. Pienin elinvoimainen populaatio (PEP; engl. minimum viable population MVP) on pienin populaatiokoko, jolla populaation voidaan olettaa tietyllä todennäköisyydellä säilyvän tietyn ajanjakson, kun otetaan huomioon esimerkiksi demografisiin ja geneettisiin tekijöihin liittyvä satunnaisuus. PEP:n määrittäminen pelkästään havaintoaineiston perusteella on käytännössä mahdotonta, minkä takia apuna käytetään yleensä ns. populaation elinvoimaisuusanalyysiä (engl. population viability analysis PVA).

Populaation elinvoimaisuusanalyysissä (PVA) populaatiosta rakennetaan malli, joka simuloi populaation kehitystä ajassa eteenpäin. Populaatiodynamiikan kuvaamiseen käytetään tietoa tärkeistä demografisista parametreista kuten yksilöiden selviytymisestä ja lisääntymistehosta. Mallissa voidaan huomioida myös geneettisiä tekijöitä, esimerkiksi liittyen populaation sukusiittoisuuteen. Elinvoimaisuusanalyysiä varten on kehitetty valmiita ohjelmistoja, kuten Vortex (Lacy & Pollak 2021), joihin käyttäjä syöttää tarvittavat tiedot, mutta analyysi voidaan toteuttaa myös rakentamalla populaatiota kuvaava malli alusta lähtien itse. Elinvoimaisuusanalyysissa on mukana valittu teoreettinen efektiivisen populaatiokoon lähtökohta (50:500), mutta kyseinen teoreettinen lähtökohta itsessään ei ole pienin elinvoimainen kanta, vaan se edellyttää laajemman populaatiokohtaisen biologisen tiedon soveltamista.

Eräiden säännösten tarkentaminen selkeyden vuoksi

- Myös järjestöt ovat ehdottaneet sanamuotojen korjaamista selkeyden vuoksi. Vaikka nämä seikat eivät ratkaise kannanhoidollista metsästystä, täsmällisyyteen ja selkeyteen on silti hyvä pyrkiä.

MMM: Aikataulusta johtuen tekniset ja muut säädöshuoltoon liittyvät mahdolliset muutostarpeet tulisi rajata käsittelyn ulkopuolelle.

Metsästyslain 41 a §:n 3 momentin sanamuotoja on korjattava

MMM: Metsästyslain 41 a §:n 3 momentissa ei ole virheellisestä käännöksestä johtuvaa tai muutakaan sanamuotoon liittyvää virhettä, jolla olisi oikeudellista merkitystä kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistamisen kannalta. Jatkossa on syytä harkita sääntelyn selkeyttämistä metsästyslain 41 a §:n 1 momentin johdantolauseen ja pykälän 3 momentin yhteyden osalta, mutta aikataulusta johtuen tekniset ja muut säädöshuoltoon liittyvät mahdolliset muutostarpeet tulisi rajata käsittelyn ulkopuolelle.

MTK

Mitä esityksestä puuttuu kokonaan?

• Suotuisan suojelutason viitearvon määrittelyn perusteet

MMM: Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että Komission 17 artiklan tulkintaohjeen mukaan lajien suotuisan suojelutason viitearvo voidaan määrittää kahdella eri tavalla, jotka eivät ole toisiaan poissulkevia. Nämä tavat ovat 1) vertailuperusteinen lähestymistapa ja 2) malliperusteinen lähestymistapa. SML:n esitys ei perustu kumpaankaan vaihtoehtoon. MMM ei pidä mahdollisena säätää asiasta kansallisesti.

• Suotuisan suojelutason viitearvon jakaminen kannanhoitoalueille

• 41 a §:n 3 momentin sanamuotojen korjaaminen direktiivin mukaiseksi

MMM: Metsästyslain 41 a §:n 3 momentissa ei ole direktiivin virheellisestä käännöksestä johtuvaa tai muutakaan sanamuotoon liittyvää virhettä, jolla olisi

merkitystä kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistamisen kannalta. Jatkossa on syytä harkita sääntelyn selkeyttämistä metsästyslain 41 a §:n 1 momentin johdantolauseen ja pykälän 3 momentin yhteyden osalta, mutta aikataulusta johtuen mahdolliset tekniset ja muut säädöshuoltoon liittyvät muutostarpeet tulisi rajata tässä vaiheessa käsittelyn ulkopuolelle.

• Kannanhoidollisen metsästyksen poikkeuslupien menettelyn uudistaminen (vrt. Ruotsi)

MMM: Ministeriön näkemyksen mukaan asian käsittelyssä tulisi ensisijaisesti keskittyä suurpetojen kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistamisen kannalta merkityksellisiin seikkoihin. Niin sanottu Ruotsin malli perustuu erilaiseen hallinnon rakenteeseen sekä siihen, että Ruotsin korkein hallinto-oikeus on omaksunut luontodirektiivistä erilaisen tulkintalinjan (vrt. HFD 2016 ref. 89 ja HFD 963-22)

• Kannanhoitosuunnitelmien laatimisen menettelystä ja sisällöstä säätäminen

MMM: Kannanhoidollinen metsästys on estynyt, koska KHO on katsonut asiaa koskevissa ennakkopäätöksissään, ettei Suomen riistakeskuksen myöntämissä suurpetojen kannanhoidollisissa poikkeusluvissa ole esitetty sellaista hyväksyttävää päämäärää, mikä täyttäisi luontodirektiivin vaatimukset. Kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistamisen kannalta olennaista on se, että jatkossa kannanhoidollisen metsästyksen hyväksyttävästä päämäärästä säädettäisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa. Tästä syystä maa- ja metsätalousministeriö ei näe tarvetta säätää kannanhoitosuunnitelmien laatimisen menettelyistä ja sisällöstä. Kannanhoitosuunnitelmien juridisen merkityksen vahvistaminen kasvattaisi hallinnollista taakkaa (esimerkiksi mahdollinen SOVA-arviointi ja/tai valitukset kannanhoitosuunnitelmista), mutta asialla ei ole sanottavaa merkitystä kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistamisen kannalta, sillä poikkeuslupia koskeva harkintavalta on pitkälti sidottua luontodirektiivin ja sitä koskevan EU:n tuomioistuimen oikeuskäytännön osalta.

• Suurpetojen poikkeuslupapäätöksen koskevien valitusten käsittely kiireellisenä hallinto-oikeudessa

MMM: Kiireelliseksi säätämiselle ei ole perusteita. Asiaa on kuvattu tarkemmin maa- ja metsätalousvaliokunnalle 2.11.2022 osoitetussa MMM:n ja OM:n yhteisselvityksessä (VN/26381/2022-MMM-2).

Mitä tulee täsmentää?

• Bernin sopimukseen perustuen periaatteellinen lähtökohta

MMM: KHO:n 11.3.2025 lausunnossa todetaan, että *”Direktiivin 2 artiklan yleisiä tavoitteita – ja tässä tapauksessa vain osaa niistä – ei ole perusteita sisällyttää poikkeamista koskevaa harkintaa ohjaavaan säännökseen”.* Oikeuskansleri kiinnitti listatarkastuksessa huomiota samaan asiaan. Tästä syystä hallituksen esityksessä viitataan direktiivin 2 artiklaan kokonaisuudessaan eikä vain 2 artiklan 3 kohdassa mainittuihin seikkoihin.

• Kannanhoitosuunnitelmien rooli

MMM: Kannanhoidollinen metsästys on estynyt, koska KHO on katsonut asiaa koskevissa ennakkopäätöksissään, ettei Suomen riistakeskuksen myöntämissä suurpetojen kannanhoidollisissa poikkeusluvissa ole esitetty sellaista hyväksyttävää päämäärää, mikä täyttäisi luontodirektiivin vaatimukset. Kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistamisen kannalta olennaista on, että jatkossa

kannanhoidollisen metsästyksen hyväksyttävästä päämäärästä säädettäisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa. Tästä syystä maa- ja metsätalousministeriö ei näe tarvetta säätää kannanhoitosuunnitelmien laatimisen menettelyistä ja sisällöstä. Kannanhoitosuunnitelmien juridisen merkityksen vahvistaminen kasvattaisi hallinnollista taakkaa (esimerkiksi mahdolliset SOVA-arviointi ja/tai valitukset kannanhoitosuunnitelmista), mutta toisaalta kannanhoitosuunnitelmilla voi olla vain hyvin rajallista merkitystä kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistamisen kannalta, koska poikkeuslupia koskeva harkintavalta on pitkälti sidottua luontodirektiivin ja sitä koskevan EU:n tuomioistuimen oikeuskäytännön osalta.

• Kannanhoitoalueita koskeva asetuksenantovaltuus

MMM: Ei ole tarkoituksenmukaista rajoittaa alueellisesti ministeriön asetuksenantovaltaa, vaikka lähtökohtaisesti kannanhoidollisen metsästyksen päämäärät säädetäänkin kannanhoitoalueittain. Metsästyslain 41 §:n on yleinen poikkeuspykälä, joka kattaa poikkeamisen kaikkien riistalajien rauhoituksesta eikä ole perusteltua rajoittaa ministerin asetuksenantovaltaa myöskään tältä osin, sillä kaikkien riistalajien osalta ei ole tarvetta hoitosuunnitelmiin tai kannanhoitoalueisiin.

SLC

• Poikkeuslupien valitusoikeuden rajoittamismahdollisuudet siitä lähtökohdasta, että myönnetyistä poikkeusluvista voisivat valittaa vain ne toimijat ja yhteisöt, joilla on todellista toimintaa alueella

MMM: Valitusoikeuden rajoittamiselle ei ole perusteita. Asiaa on kuvattu tarkemmin maa- ja metsätalousvaliokunnalle 2.11.2022 osoitetussa MMM:n ja OM:n yhteisselvityksessä (VN/26381/2022-MMM-2).

Oikeusministeriö

Ehdotettua metsästyslain 41 §:n 1 momentin muutosta on muotoiltu uudelleen siten, että poikkeuslupaharkinnassa voitaisiin ottaa huomioon riistaeläinlajeja ja niiden elinympäristöjen hoitoa koskevat hoitosuunnitelmat, ”joiden toimenpiteillä otetaan huomioon luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY (luontodirektiivi) 2 artikla”. Ehdotetun muutoksen, jolla viitattaisiin hoitosuunnitelmien toimenpiteillä otettavan huomioon luontodirektiivin tavoiteartikla (2), tarkoitus jää varsin epäselväksi. Pykälää kirjaimellisesti tulkiten harkinnassa voitaisiin ottaa huomioon vain ne hoitosuunnitelmat, joiden toimenpiteillä otetaan luontodirektiivin 2 artikla huomioon. Tämä ei kuitenkaan liene tarkoituksena. Esityksen lausuntopalautetta koskevan osion (s. 21) perusteella muokkauksen tarkoituksena on saada sääntely vastaamaan paremmin luontodirektiivin sääntelyä, kun taas keskeisiä ehdotuksia koskevassa osiossa (s. 15) todetaan, että hoitosuunnitelman kautta huomioitaisiin samalla luontodirektiivin 2 artiklan 3 kohdassa mainitut seikat. Pykälätekstissä viittaus luontodirektiiviin kuitenkin lähinnä täsmentää hoitosuunnitelmien sisältöä, eikä hoitosuunnitelmista muutoinkaan säädetä metsästyslaissa. Ehdotettu 1 momentin muutos ei näyttäisi säännöstasolla palvelevan sitä tavoitetta, mitä on mahdollisesti ajateltu ja tarkoitettu.

Oikeusministeriö kiinnitti lausunnossaan 13.3.2025 huomiota siihen, että esityksen sisältöä ja tarkoitusta olisi syytä pyrkiä selkeyttämään hoitosuunnitelmien huomioon ottamista koskevilta osin. Esitystä ei ole juuri selkeytetty, vaan erityisesti pykälän varsin väljän muotoilun (”voidaan ottaa huomioon”) perusteella jää edelleen epäselväksi, onko tarkoituksena, että hoitosuunnitelma otettaisiin lähtökohtaisesti huomioon aina, kun sellainen on tehty, vai otettaisiinko hoitosuunnitelma vain harkinnanvaraisesti huomioon.

MMM: Esitystä on tarkennettu OM:n 13.3.2025 lausunnon sekä erityisesti oikeuskanslerin kommenttien pohjalta. Sääntely jättää soveltajalle harkinnanvaraa,

mutta toisaalta hoitosuunnitelmalla voi olla merkitystä poikkeuslupaharkinnassa vain täydentävänä tosiasiaselvityksenä, koska harkintavalta on pitkälti sidottua luontodirektiivin ja sitä koskevan EU:n tuomioistuimen oikeuskäytännön osalta. Olennaista on se, että sääntelyssä viitataan direktiivin 2 artiklaan kokonaisuudessaan eikä vain 2 artiklan 3 kohdassa mainittuihin seikkoihin.

Vaikka riistakeskuksen 41 a §:n 3 momenttiin liittyvä poikkeuslupaharkinta olisi edelleen tapauskohtaista, olisiko riistakeskus samalla kuitenkin sidottu harkinnassaan ministeriön asetuksella säädettyihin päämääriin suorittaessaan poikkeuslupaharkintaa, ja onko tämä muutoksella tavoiteltu tahtotila?

MMM: Riistakeskuksen poikkeuslupaharkinta olisi sidottua ja se on muutoksella tavoiteltu tahtotila.

Korkein hallinto-oikeus

Korkein hallinto-oikeus ei pidä selkeänä ratkaisuna pelkästään luontodirektiivin 2 artiklassa mainittujen seikkojen lisäämistä metsästyslain 41 §:n 1 momenttiin, kun poikkeuslupaharkinnassakyse on yhtä lailla luontodirektiivin 16 artiklan tulkinnasta. Yhteisöjen tuomioistuimen ratkaisussa (asia C-98/03, Komissio vastaan Saksan liittotasavalta, kohta 60) todetaan 16 artiklan täytäntöönpanosta, että kun kyse on direktiivistä, jossa vahvistetaan monimutkaisia ja teknisiä sääntöjä ympäristöoikeuden alalla, jäsenvaltioiden on erityisesti huolehdittava siitä, että niiden direktiivin täytäntöönpanon varmistava lainsäädäntö on selkeä ja täsmällinen. Lisäksi EU-tuomioistuimen ratkaisuissa (ks. esimerkiksi asia 674/17, Luonnonsuojeluyhdistys Tapiola, kohta 30) todetaan, että luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohta on direktiivillä käyttöön otettua suojelujärjestelmää koskeva poikkeus, jota on tulkittava suppeasti.

Korkein hallinto-oikeus kiinnittää huomiota myös 41 §:n 1 momentin viimeistä virkettä koskevaan lisäyksen muotoiluun. Tällainen poikkeuslupaharkintaa ohjaava säännös saattaa olla luontodirektiivin kannalta hankalasti sovellettava. Riistaeläinlajien hoitosuunnitelmilla tarkoitettaneen riistahallintolain 2 §:ssä mainittuja Suomen riistakeskuksen tehtävän mukaisia suunnitelmia. Nykyiseen metsästyslakiin ei sisälly määritelmiä hoitosuunnitelmista eikä niiden tarkoituksesta ja sisällöstä. Epäselväksi jää, mitä ”voidaan ottaa huomioon” -muotoilulla tässä yhteydessä tarkoitetaan, kun suunnitelmille annettaisiin oikeudellinen status lupaharkinnassa. On sinänsä selvää, että hoitosuunnitelmilla on merkitystä tosiasiaselvityksenä poikkeuslupapäätöksiä tehtäessä. Hoitosuunnitelmien asema on todettu myös säännöksen yksityiskohtaisissa perusteluissa mainitussa päätöksessä KHO 2020:29. Todettakoon kuitenkin tässä yhteydessä, että mainittu päätös ei koskenut kannanhoidollista metsästystä, vaan poikkeusluvan myöntämistä metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 3 kohdan perusteella.

MMM: Kommentit samat kuin edellä OM:n lausunnosta.

Esityksen mukaan tavoitteena on muun muassa vaikuttaa suurpetokantojen mahdollisiin alueellisiin tihentymiin. Metsästyslain 41 §:n 5 momentin mukaan poikkeuslupien ja 41 a §:n 4 momentissa tarkoitetun alueellisen kiintiön nojalla pyydettävän saaliin vuotuista määrää voitaisiin rajoittaa. Lisäksi ministeriön asetuksella vahvistettaisiin hoitosuunnitelmissa esitetyt kannanhoitoalueet. Korkein hallinto-oikeus korostaa, että alueellinen tarkastelu saattaa siten mahdollistaa poikkeusluvan nykyistä selkeämmän, luontodirektiivin mukaisen tapauskohtaisen perustelemisen.

MMM: Tämä on yksi esityksen keskeisistä tavoitteista.

Lakiehdotuksen mukaan poikkeusluville voitaisiin asetuksella etukäteen säätää yleinen päämäärä. Metsästyslain 41 §:n 5 momenttiin lisättäväksi ehdotettu valtuus säätää (maa- ja metsätalousministeriön) asetuksella poikkeusluvan päämäärästä saattaa olla direktiivin sääntelyjärjestelmän kannalta osin ongelmallinen. Korkein hallinto-oikeus toteaa, että

Riistakeskuksen myöntämän yksittäisen poikkeusluvan perusteena olevan päämäärän on joka tapauksessa oltava luontodirektiivin säännösten ja EU-tuomioistuimen oikeuskäytännön kannalta hyväksyttävä.

> **MMM:** Epäselväksi jää, millä perusteella sääntely olisi ongelmallista? Lisäksi on syytä huomata, ettei poikkeusluville säädettäisi yleistä päämäärää, vaan päämäärä olisi lajikohtainen ja tietylle kannanhoitoalueelle rajattu. On selvää, että ministeriön asetuksessa säädetty päämäärä olisi luontodirektiivin ja EU-tuomioistuimen oikeuskäytännön kannalta hyväksyttävä.

Lopuksi korkein hallinto-oikeus kiinnittää huomiota asiaan liittyviin metsästyslain säännöksiin, joiden selventämistä olisi myös tarpeen harkita:

Voimassa oleva metsästyslain 41 a § on lainsäädäntöteknisesti monimutkainen eikä se täysin vastaa luontodirektiivin 16 artiklaa. Pykälän 1 momentin johdantolauseessa ei myöskään ole viittausta 3 momenttiin, jonka nojalla poikkeus kannanhoidolliseen metsästykseen myönnetään. Säännöstä olisi vakiintuneesta tulkinnasta huolimatta tarpeen harkita selvennettäväksi esimerkiksi siten, että 3 momentissa viitattaisiin myös 1 momentin johdantolauseeseen.

Korkein hallinto-oikeus pitää myös voimassa olevien metsästyslain 41 §:n 5 momentin ja 41 a §:n 4 momentin välistä suhdetta vaikeasti hahmottuvana. Lakiehdotuksessa 41 §:n 5 momenttia laajennetaan koskemaan muun muassa 41 a §:n 3 momentin poikkeusluvan päämäärää, ja säännöksen tarkoitus on, että asetuksenantovaltuus koskee myös muuta kuin poronhoitoaluetta. Korkein hallinto-oikeus katsoo, että säännös edellyttäisi selventämistä siitä huolimatta, että sen on aiemminkin tulkittu koskevan myös muuta aluetta kuin pelkästään poronhoitoaluetta.

> **MMM:** Jatkossa on syytä harkita sääntelyn selkeyttämistä erityisesti metsästyslain 41 a §:n 1 momentin johdantolauseen ja pykälän 3 momentin yhteyden osalta, mutta aikataulusta johtuen mahdolliset tekniset ja muut säädöshuoltoon liittyvät muutostarpeet tulisi rajata tässä vaiheessa käsittelyn ulkopuolelle.

Valiokunnan jäsenten esittämät kysymykset:

Eestilä: Susien aiheuttamien porovahinkojen korvausmäärä oli vuonna 2018 noin 770 000 euroa.

Kysymys 1. Paljonko susia on ammuttu poronhoitoalueella vuosina 2018-2025?

Poronhoitoalueella on saatu saaliiksi RK-poikkeusluvilla ajalla 1.1.2018-3.5.2025 yhteensä 203 sutta.

RK-poikkeusluvilla saaliiksi saadut (kaikki porotaloudelle aiheutuvan erityisen merkittävän vahingon estämiseksi):

2018: 10 yksilöä

2019: 19 yksilöä

2020: 7 yksilöä

2021: 33 yksilöä

2022: 35 yksilöä

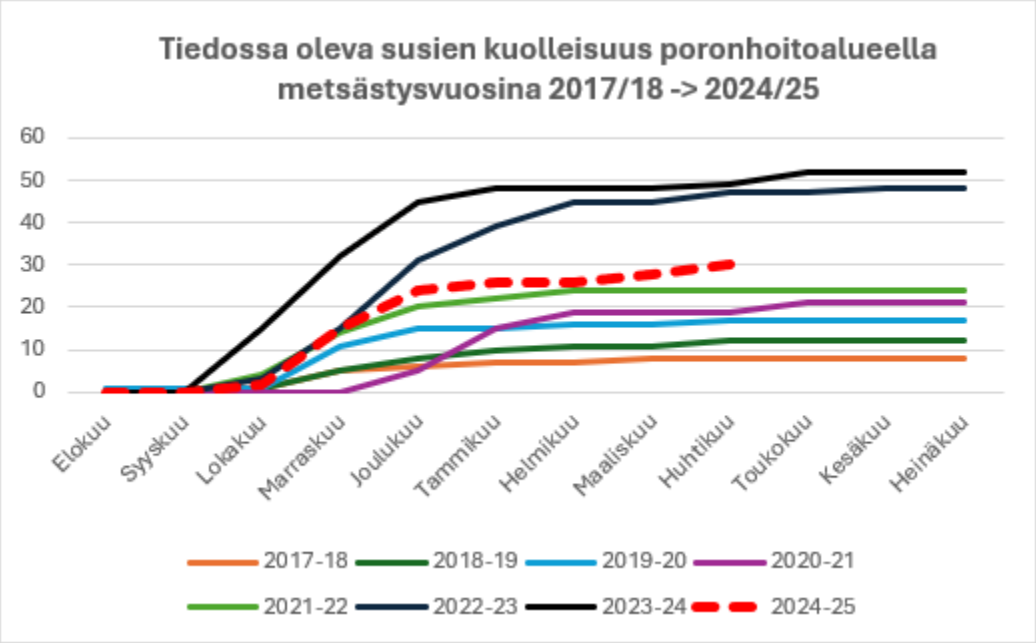
2023: 62 yksilöä

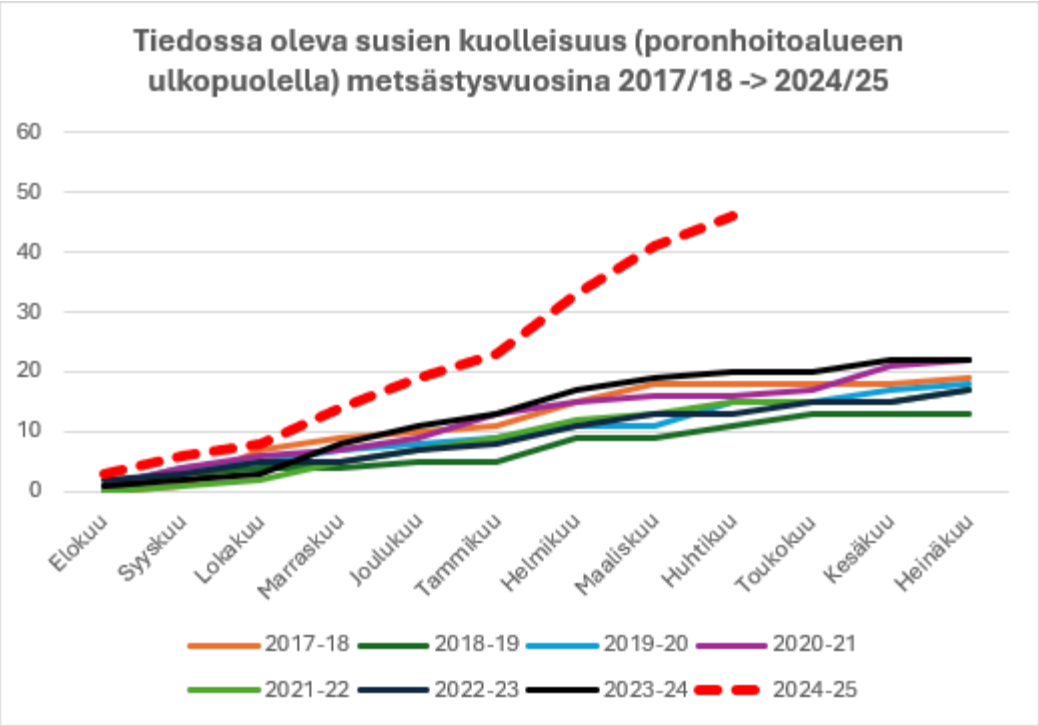
2024: 31 yksilöä

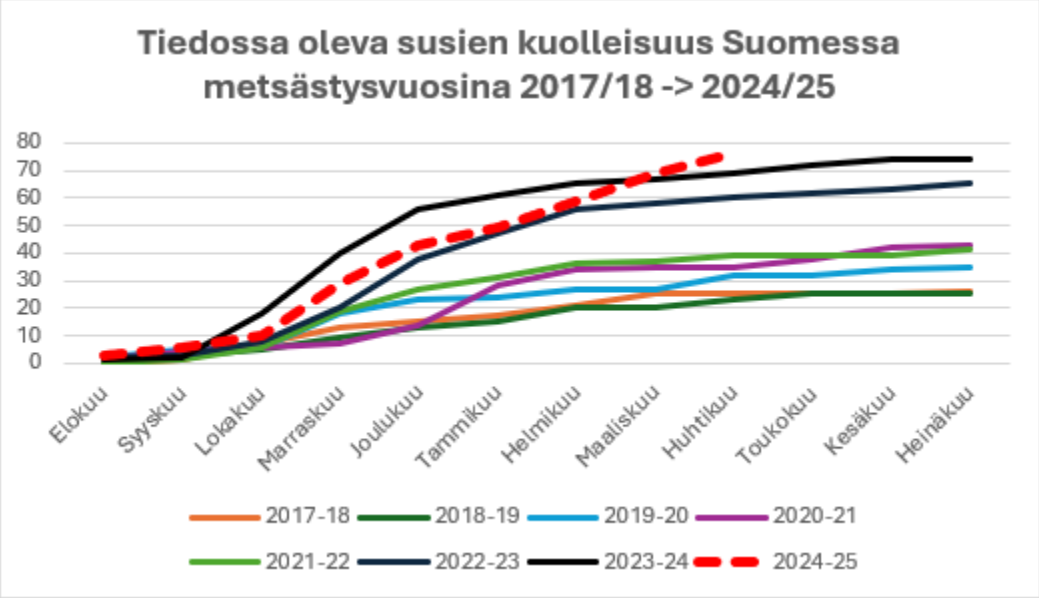
2025 (3.5. mennessä): 6 yksilöä

Näiden lisäksi on tietoon tullut yksi liikenteessä kuollut vuonna 2021 ja kaksi laitonta vuodelta 2021.

Alla vielä kuvaajat, jotka on metsästysvuosittain alkaen metsästysvuodesta 2017-2018.

Tiedossa oleva susien kuolleisuus (poronhoitoalueen ulkopuolella) metsästysvuosina 2017/18 -> 2024/25
60
50
40
30
20
10
0
Elokuu
Syyskuu
Lokakuu
Marraskuu
Joulukuu
Tammikuu
Helmikuu
Maaliskuu
Huhtikuu
Toukokuu
Kesäkuu
Heinäkuu
2017-18
2018-19
2019-20
2020-21
2021-22
2022-23
2023-24
2024-25

Tiedossa oleva susien kuolleisuus Suomessa metsästysvuosina 2017/18 -> 2024/25
80
70
60
50
40
30
20
10
0
Elokuu
Syyskuu
Lokakuu
Marraskuu
Joulukuu
Tammikuu
Helmikuu
Maaliskuu
Huhtikuu
Toukokuu
Kesäkuu
Heinäkuu
2017-18
2018-19
2019-20
2020-21
2021-22
2022-23
2023-24
2024-25

Kysymys2. Miten susien aiheuttamien porovahinkojen korvausmäärä on poronhoitoalueella kehittynyt 2018 jälkeen 2025 saakka.

	löydettyä poroa	€
2018	435	555800
2019	629	806596
2020	712	897983
2021	1533	2100326
2022	1261	1720103
2023	1347	1826962
2024	1143	1583680
2025*	119	170245

*tilanne 30.4.2025

Lähde: Susien aiheuttamat porovahingot vuosina 2018-2025* riistavahingot.fi. Summat eivät sisällä riistavahinkolain mukaista laskennallista korvauselementtiä vasahävikkiä, jonka suuruus on vuosittain n. 2,1 M€. Vasahävikkiä ei voi tarkasti jyvittää suurpedottain, mutta vasahävikkitutkimuksien perusteella osuudet ovat karhu 45 %, susi 35 %, ahma 5 % ja ilves 15 %. Sen perusteella susien aiheuttama vasahävikki on vuosittain noin 735 000 euroa.

Graafi vahingosta euroissa.

https://riistavahingot.fi/#/riistavahingot/raportti?lang=FI&chartType=bar&vertailtavaArvo=rahamaara&jaottelu=vuosi&alkupvm=01-01-2018&loppupvm=30-04-2025&aiheuttaja=104&kohdeluokka=101

Kalmari: Lukelta selvitys geneettisestä hajonnasta ja sen kehityksestä meillä ja Venäjällä sekä Ruotsissa, populaation alimman elinvoimaisen kannan raja-arvon kehitys (oletettavasti kysymys sudesta)

Tähän kysymykseen emme saaneet LUKElta vastauksia aikataulussa.